

APROB

_____/ semnat / _____

__10__09__2020

Mihail COTOROBAI

Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ INSPECTORATUL DE POLIȚIE EDINEȚ

18 august 2020

**Raportul a fost elaborat de
angajații Oficiului Avocatului Poporului:**

- Aladin LOZAN, consultant, Direcția prevenirea torturii
- Iurie DUBENCO, consultant principal, Direcția prevenirea torturii
- Diana MAZNIUC, analistă, Direcția prevenirea torturii
- Alexandru ZUBCO, șef, Direcția prevenirea torturii

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

Conform dispozițiilor paragrafului 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului aprobat prin Legea nr.164/2015 și a art.24, al.2 din Legea cu privire la Avocatul Poporului nr.52/2014, la 18 august 2020 a fost efectuată o vizită preventivă la Inspectoratul de poliție Edineț (*în continuare IP Edineț*).

Scopul vizitei: Monitorizarea situației persoanelor reținute și aflate în custodia poliției în contextul elaborării Raportului special al Avocatului Poporului privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției¹

Precedenta vizită: 14 iunie 2018

Standarde de monitorizare:

- 1) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 2) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 3) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 4) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.
- 5) Rezoluția ONU 40/33 din 29/11/1985 privind Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing);
- 6) Recomandarea Rec (2006)13 a Comitetului de Miniștri al statelor-membre privind detenția provizorie, condițiile în care are loc aceasta, precum și aplicarea garanțiilor împotriva abuzului;
- 7) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (articolul 3), protocoalele la CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 1987, precum și rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind situația din Republica Moldova;
- 8) Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați;
- 9) Legea cu privire la poliție.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării!

B. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Inspectoratul de poliție Edineț se află în or. Edineț, str. Ștefan Vodă 5. Instituția, la momentul vizitei era condusă de comisarul-principal, DI Corneliu COSOVAN (aflat în concediu). Echipa de vizită a discutat cu șeful-adjunct al IP, DI Dianu SAVCIUC (numit la 26/08/2020 șef al IP Edineț); reprezentanții Secției urmărire penală și Secției detenție și escortă.

IP dispune de izolator de detenție provizorie localizat la demisol (cu acces din IP), renovat din fondurile europene și dat în exploatare la 15 noiembrie 2019. Izolatorul de detenție provizorie este destinat pentru detenția persoanelor reținute pe un termen ce nu depășește 72 ore pentru adulți și 24 ore pentru minori. Izolatorul deservește 3 IP (fără izolatoare) și anume: IP Briceni, IP Dondușeni și

¹ Această vizită de monitorizare a fost organizată în cadrul proiectului „Apărătorii împotriva torturii”, implementat de Oficiul Avocatului Poporului cu susținerea financiară a Uniunii Europene și Fundației Soros-Moldova.

IP Ocnîța. Pe durata pandemiei publice de COVID19 în izolator au fost plasate persoane cu statut de reținut, arestați și condamnați de până la 7 zile în scop de măsură de protecție. La momentul vizitei în Izolator se aflau 5 persoane. Echipa de vizită a discutat cu 2 reținuți în condiții de siguranță. De la începutul anului în izolator au fost plasate 179 persoane, dintre care 3 femei și 5 minori. Capacitatea izolatorului este de 19 persoane, iar pe perioada pandemiei în unele zile se observă suprapopulare.

Potrivit șefului-adjunct al IP Edineț, termenul de 3 ore este insuficient pentru îndeplinirea tuturor acțiunilor procesual penale la reținerea unei persoane. Acesta pledează pentru extinderea termenului de până la 24 ore. În cazul reținerii unei persoane la distanță se realizează prin delegarea unui ofițer de urmărire penală. O altă problemă invocată de poliție este lipsa autorizării reținerii contravenționale nocturne sau în zilele de odihnă.

C. COOPERAREA

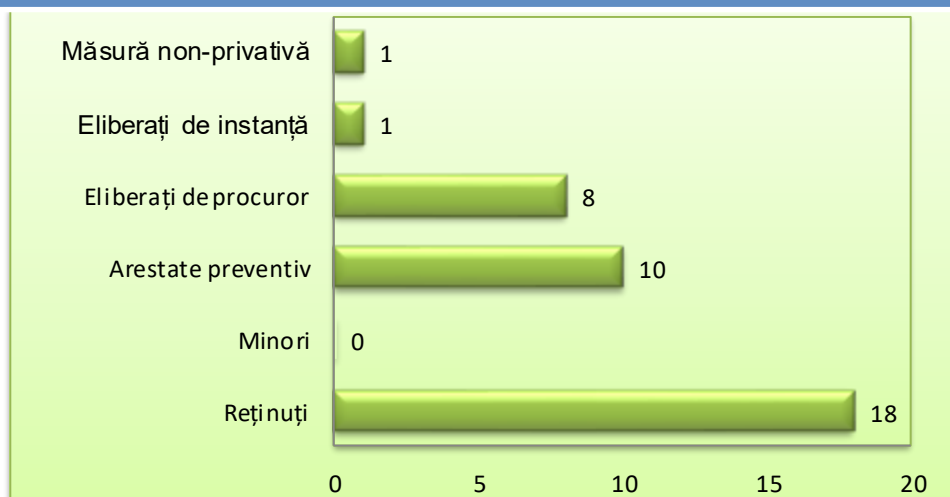
Angajații IP au manifestat deschidere spre cooperare și comunicare directă pe durata vizitei. Angajații OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, la registrele de evidență a persoanelor reținute, biroul de anchetă, blocul sanitar, blocul alimentar, curtea de plimbări și spațiile de detenție. La fel, a fost asigurată confidențialitatea discuției cu persoana aflată în custodie. Au fost intervievați 11 angajați ai poliției (ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații, polițiști ce participă la reținere) pe domeniul de monitorizare.

D. REALIZAREA GARANȚIILOR LA REȚINERE

D1. REȚINEREA PERSOANEI DE POLIȚIE:

Potrivit notei informative, IP Edineț în primul semestru al 2020 a reținut 18 persoane conform art.166-167 CPP al R.Moldova. Nici un minor nu a fost reținut.

Indicii activității de reținere OUP al IP Edineț

Cazul C.E – extras din interviu cu persoana reținută despre procesul reținerii:

...Am fost reținut la 11 august 2020 la ieșirea din Procuratura raionului Hîncești. Eram cu avocatul. M-au reținut angajații poliției IP Edineț, fiind învinuit în săvârșirea unei infracțiuni. Ulterior am fost escortat de la Hîncești spre Edineț. În perioada de 7 zile de aflare în izolatorul IP Edineț, careva probleme sau neînțelegeri nu am întâmpinat. Drepturile procesuale mi-au fost explicate doar verbal de către ofițerul de poliție care m-a reținut la locul reținerii, cât și de anchetator, în timpul completării procesului verbal al reținerii. Cu lenjerie de pat curată, prosop, săpun, hârtie igienică am fost asigurat la timp. În orice moment pot să fac duș, există apă caldă și rece permanent. De 3 ori pe zi am primit alimentație. La timp, conform graficului afișat pe ușa celulei sunt scos la plimbare în curtea de plimbări. Timp de 7 zile, doar de două ori am fost examinat medical.

Cazul D.D – extras din interviu cu persoana reținută despre procesul reținerii:

...Am fost escortat în Izolator în ajun, la ora 22.00 pe data de 17.08.2020. Până la escortare în Izolatorul din IP Edineț, m-am aflat în incinta IP Ocnîța, fiind transportat acolo de poliția de frontieră Otaci, care și m-a reținut. Mă aflu în căutare de mai mult timp. Polițiștii, care m-au reținut nu sau legitimat; drepturile procesuale la etapa reținerii nu mi-au fost explicate. Forța fizică la etapa reținerii, nu a fost aplicată. În incinta IP Ocnîța, unde inițial a fost transportat, m-am aflat doar 2 ore, fiindu-mi asigurat accesul la apă, wc și telefon. Despre drepturile procesuale, am fost informat în IP Ocnîța, de către ofițerul de urmărire penală în mod voalat și la general, în prezența avocatului asigurat de către stat. Discuția cu ofițerul de urmărire penală a decurs în limba rusă, pe care o cunosc. Astfel de interpret nu am avut nevoie. Avocatul, pe toată durata procesului de reținere a manifestat un compartament pasiv, servind doar ca asistent. Din momentul plasării în izolator, nu am fost examinat de către medic. Cât privește lenjeria de pat, curată, prosop, săpun, hârtie igienică am fost asigurat la timp. În orice moment, pot face duș, apă caldă și rece este permanent. Cu mâncare sunt asigurat. La timp, conform graficului afișat pe ușa celulei, sunt scos la plimbare.

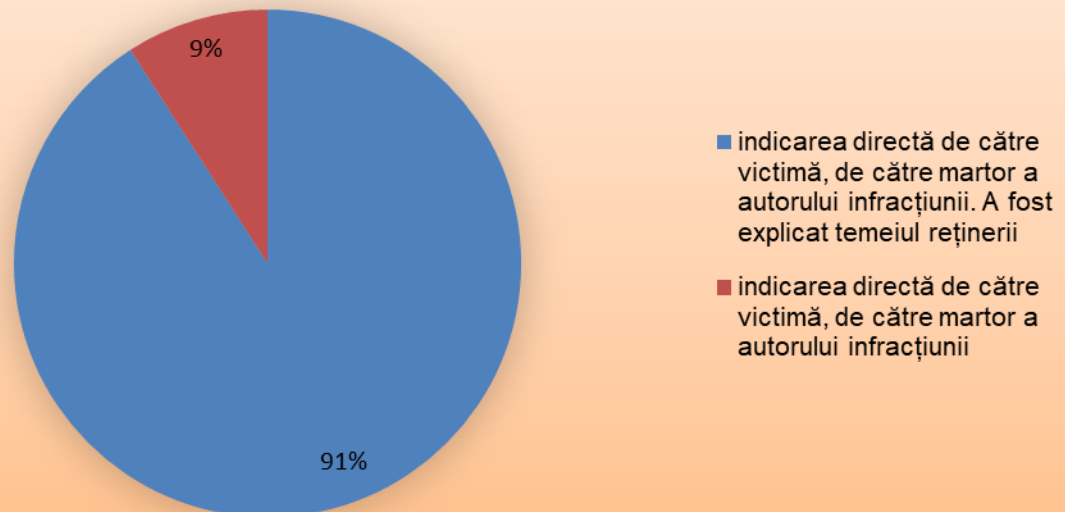
Potrivit angajaților chestionați, durata deplasării persoanei de la locul reținerii până la sediul poliției variază de la 5 min la 2,5 ore, fie în dependență de distanță. În această perioadă, reținuților le sunt asigurate facilitățile necesare.

La fel, majoritatea angajaților poliției au menționat că nu au recurs la aplicarea armei de foc la reținere. În unele cazuri, aceștia au recurs la imobilizarea persoanei și aplicarea mijloacelor speciale de tip cătușe.

91% dintre angajați au susținut că drept temei de reținere a persoanei a fost „indicarea directă de către victimă, martor a autorului infracțiunii”. Toți au afirmat că explică temeiurile reținerii.

Aici, merită de menționat că temeiul reținerii urmează a fi expus și explicat în toate cazurile. Acesta prezintă importanță pentru ambele părți (i) reținut, pentru a-și construi strategia apărării; a conștientiza că recunoașterea vinovăției este o chestiune de demnitate, odată ce faptul a fost atestat, respectiv, a purcede la cooperarea cu autoritatea, în vederea specificării tuturor circumstanțelor (aspect care conlucrează și cu îmbunătățirea propriei situații: procedură simplificată) și (ii) formarea unui dialog viabil prin informarea imediată a persoanei reținute – creșterea unor metode amiabile, care inclusiv ar permite detesarea existenței sau a inexistenței elementelor infracționale.

Motivele reținerii. Informarea despre reținere:

În toate cazurile de reținere, angajații poliției informează persoana reținută despre drepturile procesuale existente la etapa reținerii. **Dincolo de acesta, este necesară tălmăcirea, asigurarea faptului că lipsit de febra emoțiilor, facultățile oferite de legislația procesual-penală sunt înțelese și vor fi aplicate. Informarea în formă scrisă despre existența drepturilor procesuale existente la etapa reținerii prezintă doar un aspect formal susține Avocatul Poporului (Ombudsmanul).**

D2. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMARE ÎN CADRUL REȚINERII:

Codul de procedură penală în art. 11 (5), art. 64 (2) (2), art. 66 (2) (2) și art. 167 (1) prevede dreptul persoanei bănuite/invinuite de a primi imediat informații cu privire la drepturile de care dispune, într-o limbă pe care o înțelege.

Prevederi similare se conțin în art. 25 alin (5) pct. (10) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (nr.320 din 27.12.2012).

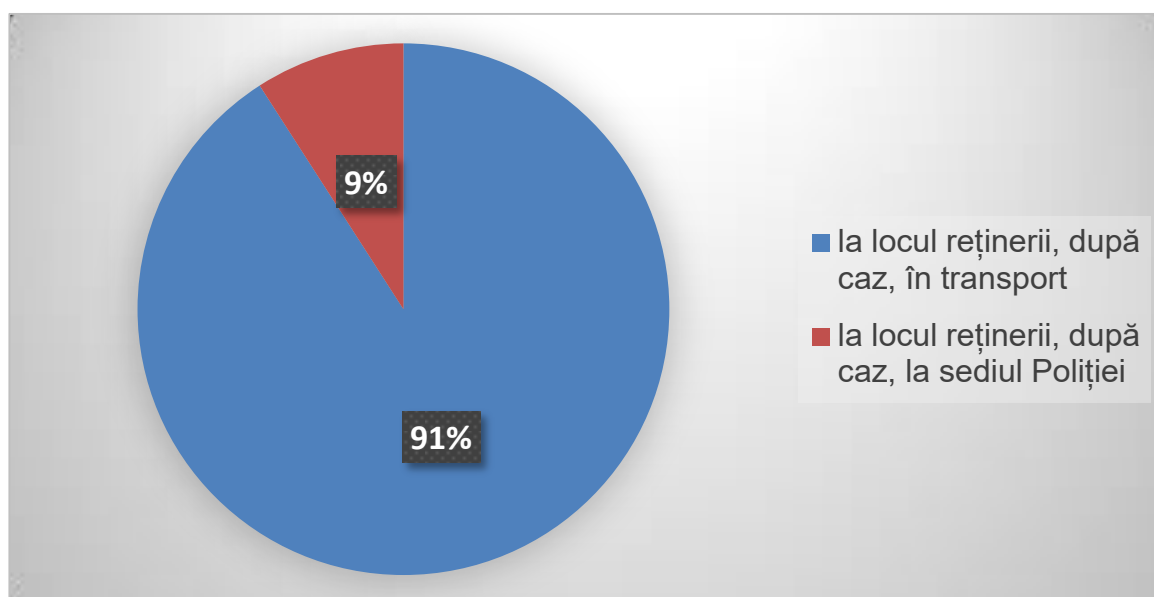
Codul de Procedură Penală conține prevederi generale cu privire la modul în care este informată persoana reținută privind drepturile sale, stabilind că această informație trebuie să cuprindă drepturile de care dispune persoana reținută, în conformitate cu art. 64 CPP, inclusiv dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, de a da explicații care se includ în procesul-verbal, de a beneficia de asistența unui apărător și de a face declarații în prezența acestuia.

Organul de urmărire penală îi asigură bănuitului posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele care nu sânt interzise de lege și aduce la cunoștință fără întârzieri persoanei reținute drepturile și obligațiile prevăzute de art. 64 din Codul de procedură penală.

În 64% din chestionați au menționat că momentul informării persoanei în privința drepturilor procesuale la etapa reținerii este tripartit, adică „momentul propriu-zis al reținerii”, „la sediul poliției” și „în timpul întocmirii procesului-verbal de reținere”. 27% din angajați au susținut că momentul informării este „momentul reținerii de facto” și alte 9% au afirmat că are loc în momentul reținerii de facto și în timpul întocmirii procesului-verbal de reținere.

Reiterăm că informarea privind drepturile procesuale existente la etapa reținerii urmează a fi efectuată din start (reținerea de facto) și reamintită la fiecare acțiune procesuală, cu specificarea ondulațiilor fiecărei facultăți, intensificând în acest mod conceptul că autoritatea acționează pentru colectivitate și nu împotriva unei persoane. Elementele infracționale vor fi atestate, dat fiind capacitatea acestora de a se amprenta, dar este utilă și colaborarea pretinsului autor al infracțiunii, care deși, obținând un nou statut, poate beneficia de anumite drepturi și facilități adaptate circumstanțelor restrictive.

Cât privește locația informării persoanei despre drepturile procesuale la reținere, majoritatea au menționat că aceasta are loc la „locul reținerii”, „după caz, în transport”. **Aici, amintim că indicatorul „la locul reținerii” este unul prețios în materia informării despre existența drepturilor aflate la îndemâna persoanei reținute, dar se face necesară și reamintirea acestora la fiecare etapă parcursă în interiorul reținerii – pentru a se asigura faptul că persoana reținută a acționat sub consimțământ informat, a evaluat calitatea prestației ofițerilor de poliție, etc.**

Toți angajații chestionați au susținut că persoana responsabilă de anunțarea persoanei reținute despre drepturile procesuale la reținere este „ofițerul de poliție care a reținut persoana și care a întocmit procesul-verbal”.

Indicatorul „la sediul poliției” este unul îngrijorător. Or, tergiversarea informării persoanei reținute în privința existenței drepturilor aflate la îndemână, înseamnă o neglijare a garanțiilor consacrate în legislația procesual penală și o posibilă încălcare în lanț a altor drepturi sau o

îndeplinire formală a îndatoririi de creare a „consimțământului conștient”. Scopul unui asemenea principiu nu devine expresia de suprafață, ci posibilitatea efectivă de exercitare, de evaluare în ce mod derulează procesul reținerii și dacă, în interiorul acestora, ofițerii de poliție acționează echilibrat, urmărind un scop legitim.

91% din angajați au susținut că persoana responsabilă de întocmirea procesului-verbal este ofițerul de poliție care a reținut persoana și restul au notat că este ofițerul care a întocmit procesul-verbal.

La intrarea în sediul poliției, sunt afișate *Scrisorile de drepturi* în limba română, engleză, rusă și găgăuză. Iar, în fiecare celulă din izolator sunt afișate *obligățiile persoanei deținute în IDP și programul plimbărilor*:

Asigurarea faptului că persoana reținută a fost informată și a înțeles drepturile procesuale la etapa reținerii se realizează prin procesul-verbal de comunicare a drepturilor sau prin scrisoarea de marcă a drepturilor, au notat angajații chestionați.

La întrebarea dacă, este repetată informația privind drepturile procesuale existente pentru fiecare acțiune procesuală, majoritatea au explicat că „nu se practică dublarea exercițiului de explicare a drepturilor persoanei reținute”. **Totuși, echipa de vizită este de opinie că persoana reținută nu poate absorbi informația oferită în totalitate la prima discuție, dat fiind și febra emoțiilor, caracterul specializat al informației, care în același timp urmează a fi filtrat printr-un limbaj comun și comprehensibil. Se face utilă și necesară reamintirea informației pentru a conlucra cu un subiect „instruit”, capabil de a obiecta, în apariția unor neregularități, pentru a se repara defecțiunile „local”, fără de a mai antrena alți actori, cum ar fi judecătorul de instrucție; dar și de a conlucra atâta timp cât rămâne a fi unica soluție viabilă pentru ambele părți.**

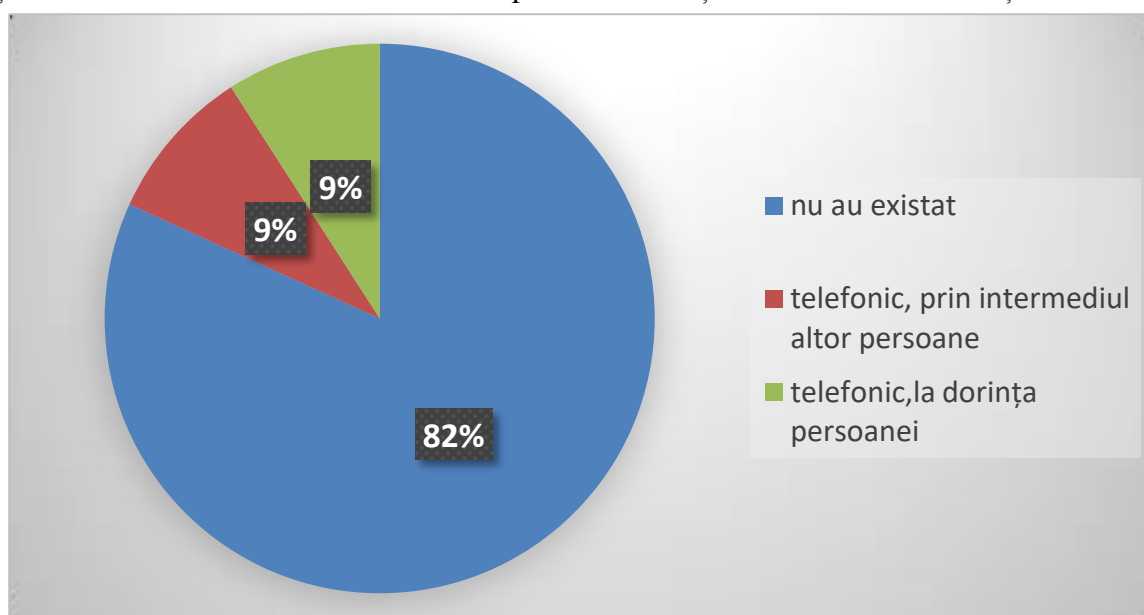
Reținuții uzează de dreptul de a tăcea doar în 50% de cazuri. În același timp, majoritatea angajaților susțin că explică reținuților despre dreptul la tăcere/ drepturile procesuale și se asigură că aceștia au

însușit esența acestuia, inclusiv prin consemnarea în procesul-verbal de comunicare a drepturilor sau prin scrisoarea de marcare a drepturilor.

D3. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMAREA RUDELOR DESPRE REȚINERE:

Potrivit chestionaților, rudele/apropiații sunt informați cu privire la reținere conform art.173 (alin.1)² din Codul de procedură penală al R. Moldova în special telefonic sau la dorința persoanei.

Situații de amânare a informării nu au fost în practică au susținut 82% din chestionați:

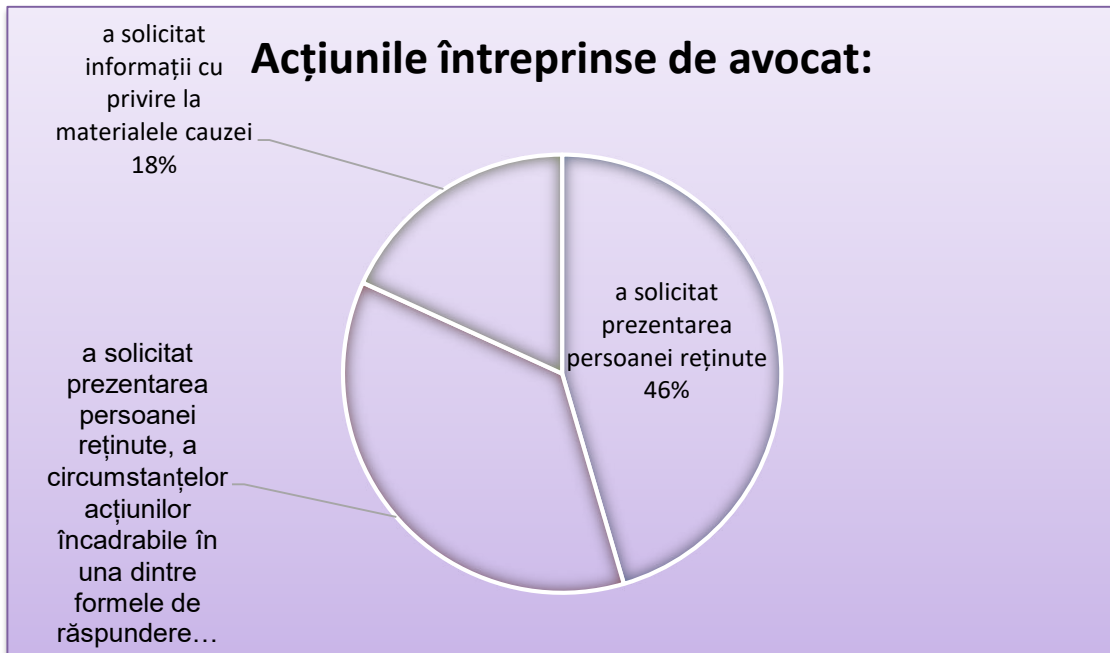
D4. ASIGURAREA DREPTULUI LA AVOCAT:

Potrivit art. 167 din Codul de procedură penală organul de urmărire penală, în timp de o oră după reținerea persoanei, solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau unor alte persoane împuternicite de acesta desemnarea unui avocat de serviciu pentru acordarea asistenței juridice de urgență. Solicitarea de a desemna un avocat de serviciu este prezentată în scris, inclusiv prin fax, sau la telefon.

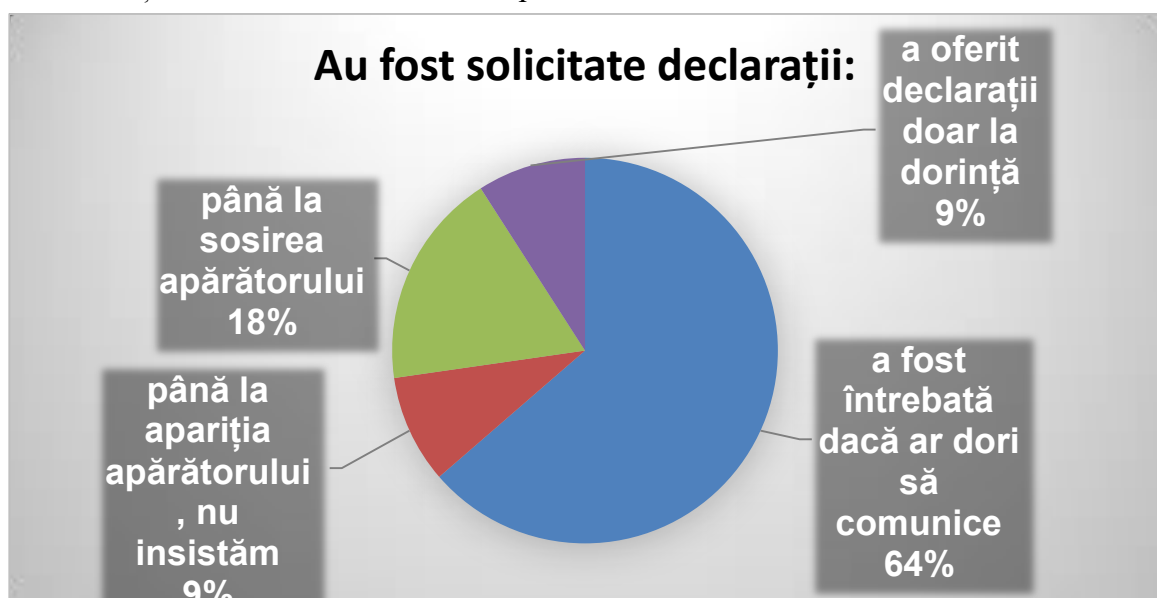
Izolatorul dispune de o cameră de întrevedere cu avocatul. Camera, aparent, asigură confidențialitatea discuțiilor cu persoanele deținute. Aceasta este supravegheată video. În perioada carantinei, avocații nu au avut acces în izolator. În același timp, potrivit Registrului de evidență a scoaterii din camere și celule nr.843 în ultimele 3 zile precedente vizitei, unul dintre deținuți a fost scos de două ori din celulă pentru *interogatoriu cu anchetatorul*. Potrivit declarațiilor administrației, colaborarea cu avocații din cadrul Sistemului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat este relativ bună.

² Art.173 (1) din CPP prevede că persoana care a întocmit procesul – verbal de reținere, imediat, dar nu mai târziu de 6 ore, este obligat să dea posibilitatea persoanei reținute să anunțe una din rudele apropiate sau o altă persoană, la propunerea reținutului, despre locul unde acesta este deținut sau o anunță singură.

Angajații chestionați au susținut că explică reținuților despre dreptul la asistență juridică, acest drept fiind realizat prin desemnarea unui apărător din oficiu sau ales. Avocații se prezintă, de la caz la caz, nefiind specificat vreo durată de timp. Printre primele acțiuni realizate de avocații la sosire, sunt solicitarea de prezentare a persoanei reținute, a circumstanțelor faptei sau prezentarea informațiilor despre materialele cauzei penale. Aparent, niciunul din chestionați nu a comunicat că avocații discută inițial confidențial cu persoanele reținute:

Cu referire la obiecțiile depuse de reținut sau avocat la procesul reținerii, chestionații au susținut că acestea se includ în procesul-verbal de reținere și doar o parte au menționat că obiecții nu sunt incluse în actul reținerii. Toți angajații au afirmat că nu solicită declarații de la reținut, decât doar în prezența apărătorului. Deși, la următoarea întrebare răspunsul a fost contrariu:

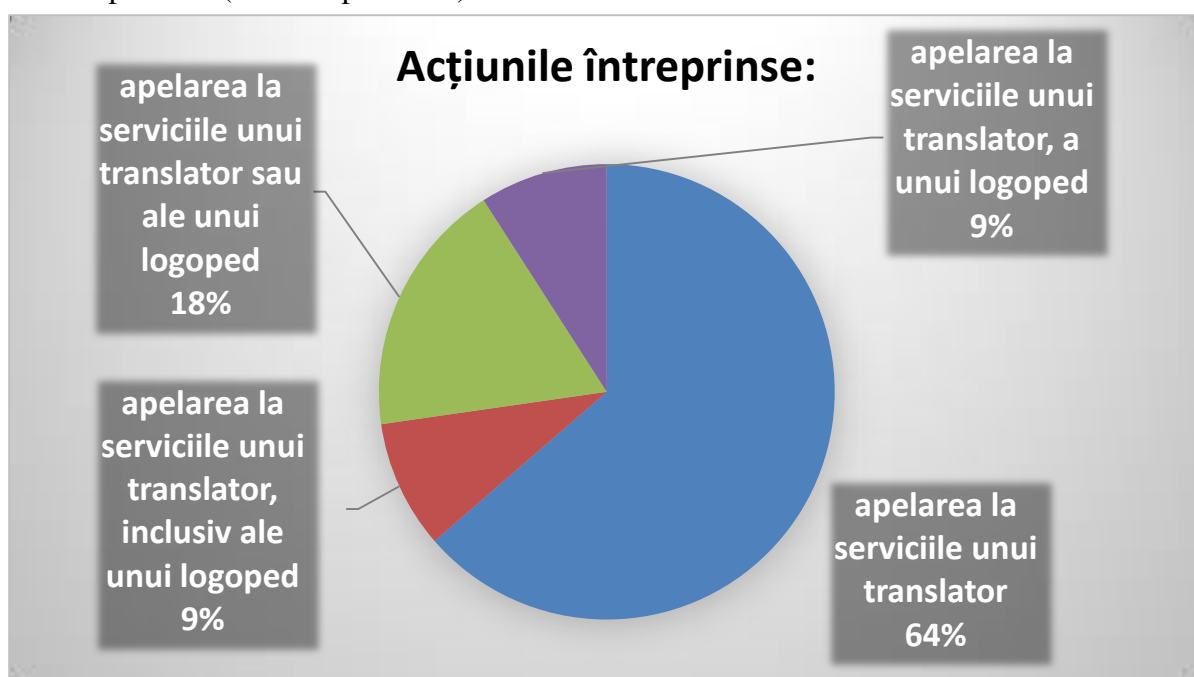

Cazul D.D_ interviu cu persoana reținută despre procesul reținerii:

Prezența avocatului în timpul întocmirii pr.verbal de reținere a fost una formală și nici nu am fost informat că avocatul este prezent pentru a-mi apăra interesele legale.

D5. ASIGURAREA DREPTULUI LA INTERPRET/ TRADUCĂTOR LA REȚINERE:

Polițiștii înțeleg că persoana reținută are nevoie de interpret sau traducător întrebându-i dacă posedă limba de stat. În 64% de cazuri, aceștia solicită asistența unui „translator sau logoped”, de regulă care are studii superioare (inclusiv profesori):

Aici menționăm că nu pot fi egalați actorii: translator – logoped or, ultimul răspunde pentru corectitudinea pronunțării, nu și pentru interpretarea unei limbi străine.

D6. DURATA PRIVĂRII DE LIBERTATE:

Durata privării de libertate nu depășește 72 ore. Totuși, în perioada pandemiei publice, durata aflării persoanei reținute în izolator a fost extinsă **de până la 7 zile**. Nu au fost admise întrevederi cu rudele, nici o persoană străină nu a putut să intre în izolator pe perioada pandemiei, au menționat reprezentanții Serviciului detenție și escortă.

Potrivit chestionaților, persoanele reținute sunt plasate imediat în izolator, fie în decurs de 3 ore, după ce are loc întocmirea procesului-verbal de reținere.

D7. ASIGURAREA DREPTURILOR MINORILOR LA REȚINERE:

IP nu dispune de o cameră pentru audierea minorilor. Minorii sunt reținuți doar în cazuri de crime grave, de rezonanță sau cu vătămări. În primul semestru au fost reținuți 5 minori. Psihologul IP nu participă la acțiunile procesuale privind minorii.

D8. ASIGURAREA DREPTULUI LA EXAMINARE MEDICALĂ LA REȚINERE:

Potrivit administrației IP Edineț, în timpul întocmirii pr.verbal de reținere bănuitul este examinat de către felcer dacă are careva leziuni corporale și se verifică starea lui fizică. Cabinetul medical este larg, luminos și dotat corespunzător. Examinarea reținuților/deținuților se realizează de către felcerul instituției angajat pe 1,0 unitate. Acesta domiciliază în or. Briceni și face zilnic naveta de comun cu alți angajați ai Serviciului detenție și escortă din Briceni (după sistarea IDP Briceni, o parte din angajați au fost arondați la IP Edineț), fie cu transportul public sau de ocazie. Șeful secției detenție și escortă a reiterat că indiferent de distanța dintre orașe sau alte circumstanțe – examinare medicală se realizează conform instrucțiunilor interne. Felcerul izolatorului nu era pe loc la momentul vizitei, echipa de monitorizare a fost informată că, acesta se află în concediul ordinar din 05 august 2020. La aparența cazurilor de urgență este solicitat prezența serviciului de asistență medicală de urgență (112).

Ultima examinare medicală, conform **Registrului de evidență a fișelor medicale**, examinării medicale/ primului ajutor medical și a solicitării asistenței medicale persoanelor reținute/ deținute în IDP, nr.847 a avut loc la 15 august 2020. După care, au fost plasate alte 4 persoane, care la momentul vizitei nu fuseseră examinate medical (3 zile). Șeful secției detenție și escortă a dat asigurări că reținuții vor fi examinați medical. Unul din motivele subiective ține de aflarea asistentului medical în concediul anual.

Menționăm că potrivit normelor Comitetului European pentru prevenirea torturii, examinarea medicală a deținuților plasați în custodia poliției reprezintă una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente. Medicul trebuie să consulte și să examineze fiecare deținut cât de repede posibil după admiterea acestuia în instituție și după aceasta să-l examineze, în caz de necesitate, cu scopul de a descoperi boli fizice sau psihice și a lua toate măsurile necesare; a separa deținuții bănuți de existența unor boli infecțioase sau contagioase; a depista defectele fizice sau psihice care ar putea dăuna procesului de reabilitare și a determina capacitatea fizică de lucru a fiecărui deținut (*SMR*, Regula 24).

E. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Izolatorul dispune de 7 celule, cu o capacitate de 19 persoane. Condițiile materiale de detenție corespund standardelor minime internaționale. Acestea sunt amenajate cu paturi staționare pentru 2 și 3 persoane; masă și scaune fixate de podea, pentru un număr echivalent de persoane. Paturile sunt asigurate cu saltele noi, lenjerie și păături noi. În fiecare celulă există geam cu acces la lumină naturală suficientă. Pe timp de noapte, celulele sunt iluminate artificial. În cazuri speciale și neprevăzute, izolatorul dispune de iluminare de la un generator diesel. Toate celulele dispun de blocuri sanitare proprii, ce întrunește toaleta și dușul cu apă caldă / rece. Prin urmare, fiecare deținut poate să fac duș ori de câte ori are nevoie.

Supliment, în izolator există opt încăperi auxiliare, care crează activitatea acestuia pe deplin viabilă. Acesta sunt: cabinetul medical, compus din 2 odăi, una fiind sala de proceduri; - sala de percheziție cu încăperea de depozitare a lucrurilor personale ale deținuților; - cameră de întrevedere cu avocatul; - cameră de audieri (ancheta); - o mini bucătărie, unde se păstrează în frigider, apoi se încălzește și se repartizează hrana deținuților; - biroul de activitate a santinei de serviciu, compus din două odăi și

un bloc sanitar, fiind echipat cu calculator, monitorul căruia asigură supravegherea timp de 24 de ore prin intermediul camerelor video a tuturor încăperilor din incinta Izolatorului; - o mini spălătorie, dotată cu mașini de spălat automat pentru spălarea lenjerie de pat și în unele cazuri acordă susținere deținuților la îngrijirea și menținerea igienei personale și a vîstimentației deținuților; - curtea de plimbare, care doar pe 1/3 este acoperită în caz de ploaie sau zăpadă, astfel asigurând deținuților posibilitatea de a se afla la aer curat în fiecare zi.

În privința alimentației persoanelor plasate în izolator, administrația izolatorului a afirmat existența unui contract de prestări servicii cu o companie ce furnizează servicii de alimentare a persoanelor de 3 ori pe zi. Persoana responsabilă, face comandă către agentul economic cu privire la numărul de porții în conformitate cu prevederile HG 609/2006. Un angajat al Serviciului detenție și escortă ridică produsele livrate de la prestatorul de servicii alimentare.

Potrivit art.215 din Codul de Executare, condițiile de deținere a căruia, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea lui la aer liber, i se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră. Astfel Izolatorul dispune de o curte special amenajată pentru plimbările zilnice ale deținuților. Potrivit însemnărilor efectuate în **Registrul de scoatere din cameră/celulă și a plimbării la aer liber** precum și discuțiilor cu responsabilul pe IDP și persoana reținută, constatăm că, persoanele fumătoare sunt scoase la plimbare câte 5- 10 min, de mai multe ori pe zi pentru a evita fumatul în celule.

Supravegherea deținuților se realizează de un angajat al Izolatorului în mod direct, și cu ajutorul camerelor video. Ușile camerelor de detenție fiind prevăzute cu vizor și vizetă. Holul Izolatorului și biroul pentru audiență și întrevederi sunt supravegheate video.

În perioada 2019-18 august 2020 în IDP au fost plasate 190 persoane cu statut de reținut, arestat și condamnat.

E. INCIDENTE/ABUZURI/RELE TRATAMENTE

În perioada vizitei, plângeri referitor la abuzuri/ tratament inuman și sau degradant din partea angajaților izolatorului nu au parvenit. Potrivit angajaților, incidente sau violențe între deținuți nu au fost înregistrate. Însă, în **Registrul de evidență a recepționărilor și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant**, nr.687/2019 există mențiuni despre 6 cazuri în perioada primului semestru din 2020:

- 2 cazuri - agresat de polițiști;
- 2 cazuri – aplicarea forței fizice și cătușelor;
- 2 cazuri – bătut de polițist.

F. CONSTATĂRI/ RECOMANDĂRI:

- A. Renovarea izolatorului și redeschiderea acestuia este binevenită în contextul asigurării garanțiilor fundamentale împotriva torturii și altor forme de rele tratamente;
- B. Condițiile materiale din izolatorul de detenție sunt conforme standardelor minime de detenție;
- C. Este de apreciat că în calitate de santinelă în IDP activează o angajată de sex feminin;

- D. De jure, angajații poliției chestionați susțin că respectă prevederile legale cu privire la reținere și asigurarea drepturilor fundamentale la reținere;
- E. **A ajusta Registrul de evidență a recepționărilor și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant conform modelului standardizat;**
- F. **A menține evidența întrevederilor dintre reținuți cu avocații în izolator sau IP, cu notificarea datei, orei de întrevedere. Indiferent de situația pandemică, dreptul la asistență juridică nu poate fi limitat!**
- G. **A plasa în interiorul IDP, informații privind drepturile reținutului/ deținutului, alături de informația privind obligațiile deținutului în IDP;**
- H. Angajații IP Edineț nu cunosc în totalitate informații despre condițiile de detenție, facilitățile necesare, numărul persoanelor reținute/ deținute. Ar fi preferabil ca aceștia să cunoască situația din interior, indiferent dacă nu există mențiunea respectivă în atribuțiile de serviciu;
- I. Angajații IP Edineț nu disting atribuțiile traducătorului și interpretului, or o confundă cu cea a translatorului și sau/ logopedului;
- J. A asigura examinarea medicală a tuturor reținuților/ deținuților plasați în IDP. Reiterăm că examinarea medicală a deținuților plasați în custodia poliției reprezintă una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente. Medicul trebuie să consulte și să examineze fiecare deținut cât de repede posibil după admiterea acestuia în instituție și după aceasta să-l examineze, în caz de necesitate, cu scopul de a descoperi boli fizice sau psihice și a lua toate măsurile necesare; a separa deținuții bănuți de existența unor boli infecțioase sau contagioase; a depista defectele fizice sau psihice care ar putea dăuna procesului de reabilitare și a determina capacitatea fizică de lucru a fiecărui deținut;
- K. A se asigura că feldcerul izolatorului îndeplinește fișele de examinare la fiecare deținut plasat sau scos din celulă, inclusiv registrul de evidență a stării sanitare și a dezinfectărilor în IDP, registrul de evidență a maladiilor infecțioase în IDP și registrul de evidență a cazurilor de aplicare a leziunilor corporale/ traumatisme/ automutilări, declararea grevei foamei în IDP.

Urmare, a constatărilor în perioada vizitei, conducându-ne de prevederile art.24 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

PROPUN:

- 1) A lua act de constatările și concluziile Raportului de vizită la IP Edineț din 18 august 2020;
- 2) A plasa raportul pe site pentru informare și remiterea acestuia către IGP și IP Edineț;
- 3) A include constatările respective în Raportul special al Avocatului Poporului privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției.

Executor:

Aladin LOZAN,

Consultant, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /

Coordonat:

Alexandru ZUBCO,

Șef Direcție, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /